

**FÖRBUDSANSLAG OCH VARNINGSANSLAG
SAMT MÄRKNING AV RÖRLEDNINGAR VID
HANTERING AV BRANDFARLIGA OCH
EXPLOSIVA VAROR**

Sprängämnesinspektionens föreskrifter (SÄIFS 1996:3) om
förbudsanslag och varningsanslag samt märkning av rörledningar vid
hantering av brandfarliga varor

Sprängämnesinspektionens författningssamling

SÄIFS 1996:3

Utkom från trycket den
15 maj 1996

Sprängämnesinspektionens föreskrifter om förbudsanslag och varningsanslag samt märkning av rörledningar vid hantering av brandfarliga och explosiva varor;

beslutade den 16 april 1996.

Med stöd av 41 § förordningen (1988:1145) om brandfarliga och explosiva varor föreskrivs¹ följande.

Kap. 1 Tillämpningsområde

1.1 Dessa föreskrifter gäller utformning och placering av förbudsanslag och varningsanslag samt märkning av rörledningar vid yrkesmässig hantering av brandfarliga varor.

Kap. 2 Definitioner

2.1 I dessa föreskrifter och tillhörande allmänna råd har följande uttryck nedan angiven betydelse.

förbudsanslag Anslag som förbjuder ett beteende som kan innebära fara för brand eller explosion.

varningsanslag Anslag som varnar för risk eller fara för brand eller explosion.

Kap. 3 Förbudsanslag och varningsanslag

3.1 I samband med yrkesmässig hantering av brandfarliga varor skall förbudsanslag och varningsanslag finnas. Anslagens utformning framgår av bilaga 1 till dessa föreskrifter.

3.2 Anslag skall vara tillverkat av slagtåligt material med god väderbeständighet och anpassat till den omgivande miljön.

3.3 Anslag skall vara placerat på lämplig höjd och i ett läge som passar siktlinjen med hänsyn till eventuella hinder. Anslag skall vara placerat antingen vid ingången till området, då det gäller en allmän risk, eller i omedelbar närhet av särskilda riskfaktorer och på en plats som är lätt att se och nå och med god belysning.

¹ Jfr rådets direktiv 92/58/EEG av den 24 juli 1992 om minimikrav beträffande varselmärkning och signaler för hälsa och säkerhet i arbetet (EGT nr L 245, 26.8.92, s. 23, Celex 392L0058) (nionde särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG).

Efterlysande färg, reflekterande material eller artificiell belysning skall användas om den naturliga belysningen är otillräcklig.

3.4 Anslag skall avlägsnas om det förhållande de avser inte längre föreligger.

Kap. 4 Märkning av rörledningar

4.1 Rörledningar för brandfarliga varor skall vara märkta på ett sådant sätt att de inte förväxlas. Märkningen skall överensstämma med svensk standard SS 741 (Märkning av gas-, vätske- och ventilationsinstallationer), utgåva 5. Rörledningar med brandfarliga varor som inte omfattas av tabell 1 i avsnitt 4.2 i standarden behöver inte vara färgmärkta.

Kap. 5 Dispenser

5.1 Sprängämnesinspektionen får, om skäl föreligger, medge undantag från dessa föreskrifter.

Kap. 6 Ansvar

6.1 Bestämmelser om ansvar på grund av överträdelse av dessa föreskrifter finns i lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juli 1996, då SÄIFS 1989:6 upphör att gälla.

Tidigare uppsatta förbudsanslag och varningsanslag får användas så länge de är tydliga.

Bestämmelserna om märkning av rörledningar behöver inte tillämpas i fråga om rörledningar som före den 1 juli 1996 märkts enligt äldre bestämmelser så länge märkningen är tydlig.

ERIK NILSSON

Karl-Axel Johansson

Förbudsanslag

Utseende: Rund form. Svart symbol på vit bakgrund med röd bård och rött snedstreck. Den röda delen skall vara minst 35 % av anslagets area.

Rökning, öppen eld
m.m. förbjuden

Varningsanslag

Utseende: Triangelform. Svart symbol på gul bakgrund med svart bård. Den gula delen skall vara minst 50 % av anslagets area.

Slag av varor	Anslag nr
Brandfarliga varor utom oxiderande varor och organiska peroxider	10
Oxiderande varor och vissa organiska peroxider	11
Vissa organiska peroxider med explosiva egenskaper	12

10

11

12

FÖRBUDSANSLAG OCH VARNINGSANSLAG SAMT MÄRKNING AV RÖRLEDNINGAR VID HANTERING AV BRANDFARLIGA VAROR

Allmänna råd till Sprängämnesinspektionens föreskrifter (SÄIFS 1996:3) om förbudsanslag och varningsanslag samt märkning av rörledningar vid hantering av brandfarliga och explosiva varor

utfärdade den 16 april 1996.

Bakgrund

Reglerna om förbudsanslag och varningsanslag samt om märkning av rörledningar i dessa föreskrifter utgör en anpassning till de minimikrav som anges i EG-direktivet om varselmärkning och signaler för hälsa och säkerhet på arbetsplatser (92/58/EEG).

Enligt SÄIFS 1989:6, som nu upphör att gälla, skall förbudsanslag och varningsanslag vara utformade så att de överensstämmer med svensk standard SS 3611 (Brand och räddning - Varselmärkning), utgåva 1. Den standarden har upphört att gälla och förbudsanslagen och varningsanslagen skall numera utformas enligt föreliggande föreskrifter.

Föreskrifterna omfattar risk för brand och explosion vid hantering av brandfarliga varor. Föreskrifterna omfattar således inte behållare med annat innehåll än brandfarlig vara och som riskerar att explodera i samband med uppvärmning vid brand.

För arbetsplatser gäller också Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter (AFS 1994:47) om varselmärkning och varselsignalering på arbetsplatser.

Kommentar till 3.1 - 3.4

Förbudsanslag

13 § förordningen om brandfarliga och explosiva varor har följande lydelse:

"13 § Där brandfarliga eller explosiva varor hanteras på sådant sätt att de kan antändas, är det förbjudet att röka eller vidta andra åtgärder som kan ge upphov till öppen eld, farliga gnistor eller annat, som kan antända varorna. Gäller förbudet där sådana varor hanteras yrkesmässigt, skall anslag finnas om förbudet om inte tillsynsmyndigheten medger annat."

Färgerna på förbudsanslag bör motsvara de i svensk standard SS 03 14 11 angivna.

Varningsanslag

14 § förordningen om brandfarliga och explosiva varor har följande lydelse:

"14 § Där brandfarliga eller explosiva varor hanteras yrkesmässigt skall, om inte tillsynsmyndigheten medger annat, anslag finnas, som upplyser om brand- och

explosionsriskerna (varningsanslag). Sprängämnesinspektionen får meddela föreskrifter om att sådana anslag skall finnas även på platser där hanteringen inte är yrkesmässig."

Färgerna på varningsanslag bör motsvara de i svensk standard SS 03 14 11 angivna.

Vid hantering av mindre mängd brandfarlig vara behövs dock inga förbudsanslag och varningsanslag.

Enligt SÄI:s olika föreskrifter avses med mindre mängd

- förvaring av mindre än 5 kg brandfarlig biograffilm (se 10 § SÄIFS 1989:4),
- förvaring av mindre än 50 kg lågnitrerad nitrocellulosa (se 10 § SÄIFS 1989:5),
- förvaring av mindre än 30 kg organiska peroxider (se 8.1 SÄIFS 1993:5¹),
- hantering av mindre än 30 liter inomhus respektive 250 liter utomhus av brandfarlig gas i lös behållare (se 4.1.6 SÄIFS 1995:2),
- hantering av mindre än 500 kg ammoniumnitrat (se 4.3 SÄIFS 1995:6).

I fråga om hantering av brandfarliga vätskor finns det för närvarande inte några föreskrifter som reglerar vad som avses med mindre mängd. Detta får därför avgöras från fall till fall.

Kommentar till 4.1

Rörledningar skall enligt standarden vara märkta med

- farosymbol,
- text som anger det transporterade mediet,
- färg som anger en viss vara,
- pil för strömningsriktning.

Lämplig placering av märkningen kan vara vid avstängningsventiler, reglerventiler, mätare, tappställen, genomgångar i vägg samt förgreningsställen.

Vid märkning av rörledningar efter den 1 juli 1996 gäller standardens avsnitt 4.4 om märkning med farosymbol. Farosymbolerna är identiska med överlåtelsemärkningens och återfinns i SÄIFS 1995:5.

Av svensk standard SS 741 framgår att rörledning med brandfarlig gas skall ha orange färgmärkning och rörledning med brandfarlig vätska skall ha brun färgmärkning. Brandreaktiva varor är ej upptagna i standardens avsnitt 4.2, tabell 1 varför rörledningar med sådana varor inte behöver ha någon speciell färgmärkning. Däremot gäller övrig märkning enligt ovan.

Kommentar till bilaga 1

Anslagens storlek

Storleken hos anslagen skall väljas så att deras budskap lätt kan uppfattas på de avstånd som kan komma i fråga.

För avstånd mindre än ca 50 m kan följande samband mellan anslagets area och avståndet tjäna som vägledning:

$$A \geq \frac{L^2}{2000}$$

där

A = anslaget area i m²,
L = avståndet i m.

Diametern hos ett cirkulärt anslag respektive sidan hos ett triangulärt anslag bör dock aldrig understiga 210 mm.

ERIK NILSSON

Karl-Axel Johansson

¹ *Jfr 7.1 i SÄIFS 1996:4 som ersatt SÄIFS 1993:5.*